PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA (EU) 2020/1353

od 25. rujna 2020.

o odobravanju na temelju Uredbe (EU) 2020/672 privremene potpore Republici Poljskoj radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/672 od 19. svibnja 2020. o uspostavi Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) nakon izbijanja bolesti COVID-19 ([1]), a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Poljska je 6. kolovoza 2020. podnijela zahtjev za financijsku pomoć Unije kako bi dopunila svoje nacionalne napore u odgovoru na učinak izbijanja bolesti COVID-19 i socioekonomske posljedice te bolesti za radnike i samozaposlene osobe.

(2) Očekuje se da će izbijanje bolesti COVID-19 i izvanredne mjere koje je Poljska uvela za ograničavanje izbijanja te bolesti i njezinih socioekonomskih i zdravstvenih posljedica dramatično utjecati na javne financije. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2020. procijenjeno je da će Poljska do kraja 2020. zabilježiti deficit opće države od 9,5 % i dug opće države od 58,5 % bruto domaćeg proizvoda (BDP). U Komisijinoj ljetnoj privremenoj prognozi 2020. predviđeno je smanjenje BDP-a Poljske za 4,6 % u 2020.

(3) Izbijanje bolesti COVID-19 dovelo je do imobilizacije znatnog dijela radne snage u Poljskoj. To je dovelo do iznenadnog i znatnog povećanja javnih rashoda u Poljskoj u vezi sa smanjenjem iznosa doprinosa za socijalno osiguranje za samozaposlene osobe, sve socijalne zadruge (neovisno o broju zaposlenika) i poduzeća koja zapošljavaju do 50 osoba, naknadom za prekid rada za samozaposlene osobe i osobe koje rade na temelju građanskopravnih ugovora, subvencijama za plaće i doprinose za socijalno osiguranje, subvencijama za samozaposlene osobe bez zaposlenika te u vezi sa zajmovima koji se mogu pretvoriti u subvencije koji se dodjeljuju samozaposlenim osobama, mikropoduzećima i nevladinim organizacijama, kako je navedeno u uvodnim izjavama od 4. do 8.

(4) Točnije, „Zakonom od 2. ožujka 2020. o posebnim rješenjima povezanima sa sprječavanjem, suzbijanjem i iskorjenjivanjem bolesti COVID-19, drugih zaraznih bolesti i njima uzrokovanih kriznih situacija” ([2]), koji je naveden u zahtjevu Poljske od 6. kolovoza 2020., uvedeno je privremeno smanjenje iznosa doprinosa za socijalno osiguranje za samozaposlene osobe, sve socijalne zadruge (neovisno o broju zaposlenika) i poduzeća koja zapošljavaju do 50 osoba radi zaštite radnih mjesta u odgovoru na izbijanje bolesti COVID-19. Smanjenje se primjenjivalo za razdoblje od ožujka do svibnja 2020. Na subjekte koji zapošljavaju do 10 osoba i u većini slučajeva na samozaposlene osobe te na sve socijalne zadruge (neovisno o broju zaposlenika) primjenjivalo se potpuno smanjenje, dok je za subjekte koji zapošljavaju od 10 do 50 osoba smanjenje iznosilo 50 %. Privremeno smanjenje doprinosa za socijalno osiguranje može se smatrati mjerom sličnom programima skraćenog radnog vremena, kako je navedeno u Uredbi (EU) 2020/672, jer mu je cilj zaštititi samozaposlene osobe od smanjenja ili gubitka prihoda, a u pogledu poduzeća koja zapošljavaju do 50 osoba i svih socijalnih zadruga služi potpori zaposlenika u tim poduzećima da ostanu zaposleni do kraja razdoblja primjene mjere. Privremeno smanjenje doprinosa za socijalno osiguranje za vladu su neostvareni prihodi koji se za potrebe provedbe Uredbe 2020/672 mogu smatrati jednakovrijednima javnim rashodima.

(5) Nadalje, tijela su uvela naknadu za prekid rada za samozaposlene osobe i osobe koje rade na temelju građanskopravnih ugovora kod kojih je došlo do smanjenja prihoda zbog krize. Mjera se sastoji od jednokratne naknade za samozaposlene osobe (50 % ili 80 % minimalne plaće, ovisno o smanjenju prihoda) i osobe koje rade na temelju nestandardnih ugovora o radu (do 80 % minimalne plaće) kako bi im se nadoknadio pad prihoda.

([1]) SL L 159, 20.5.2020., str. 1.

([2]) Dz.U. 2020 poz. 374, s izmjenama.

(6) Uvedene su subvencije za plaće i doprinose za socijalno osiguranje pod uvjetom smanjenja prometa zbog krize. Poduzeća, neovisno o veličini, mogu zatražiti privremeno sufinanciranje svojih troškova plaća i doprinosa za socijalno osiguranje. Subvencije za plaće i doprinose za socijalno osiguranje mogu se smatrati mjerom sličnom programima skraćenog radnog vremena, kako je navedeno u Uredbi (EU) 2020/672, u odnosu na rashod trgovačkih društava i drugih subjekata koji rade skraćenim radnim vremenom ili dobrovoljno smanjuju radno vrijeme ili čiji su zaposlenici bili neprekidno zaposleni do posljednjih dostupnih podataka jer se zahtijeva da poduzeća zadrže radna mjesta u razdoblju skraćenog radnog vremena ili do posljednjih dostupnih podataka.

(7) Tijela su uvela subvencije za samozaposlene osobe bez zaposlenika. Subvencijama se pruža privremeno sufinanciranje dijela troškova poslovanja fizičkih osoba bez zaposlenika. Iznos ovisi o smanjenju prometa te iznosi od 50 % do 90 % minimalne plaće.

(8) Naposljetku, tijela su uvela mjeru kojom se pružaju zajmovi koji se mogu pretvoriti u bespovratna sredstva samozaposlenim osobama, mikropoduzećima i nevladinim organizacijama. Mjerom se pružaju mikrozajmovi u iznosu do 5 000 PLN. Zajmovi se mogu pretvoriti u bespovratna sredstva ako korisnik nastavi s poslovanjem tri mjeseca nakon isplate zajma. Kako bi se ispunio zahtjev da su javni rashodi, u skladu s Uredbom (EU) 2020/672 potpora bi se trebala pružiti samo za rashode povezane sa zajmovima koji se pretvaraju u bespovratna sredstva.

(9) Poljska ispunjava uvjete za podnošenje zahtjeva za financijsku pomoć utvrđene u članku 3. Uredbe (EU) 2020/672. Poljska je Komisiji dostavila odgovarajuće dokaze o povećanju stvarnih i planiranih javnih rashoda za 11 668 118 894 EUR od 1. veljače 2020. zbog nacionalnih mjera poduzetih za rješavanje socioekonomskih posljedica izbijanja bolesti COVID-19. To je iznenadno i znatno povećanje jer se odnosi i na nove mjere i na proširenje postojećih mjera kojima je obuhvaćen znatan udio poduzeća i radne snage u Poljskoj.

(10) Komisija se u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2020/672 savjetovala s Poljskom i provjerila je odnosi li se iznenadno i znatno povećanje stvarnih i planiranih javnih rashoda izravno na programe skraćenog radnog vremena i slične mjere.

(11) Stoga bi trebalo pružiti financijsku pomoć kako bi se Poljskoj pomoglo u rješavanju socioekonomskih posljedica ozbiljnih gospodarskih poremećaja uzrokovanih izbijanjem bolesti COVID-19. Komisija bi trebala donijeti odluke o dospijećima, iznosu obrokâ i tranši te o njihovoj isplati u bliskoj suradnji s nacionalnim tijelima.

(12) Ovom Odlukom ne bi se trebao dovoditi u pitanje ishod postupaka u vezi s narušavanjem funkcioniranja unutarnjeg tržišta, osobito na temelju članaka 107. i 108. Ugovora. Ona nema prednost pred zahtjevom iz članka 108. Ugovora da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima potencijalne državne potpore.

(13) Poljska bi trebala redovito obavješćivati Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda kako bi Komisija mogla procijeniti u kojoj je mjeri Poljska te rashode izvršila.

(14) Odluka o dodjeli financijske pomoći donesena je uzevši u obzir postojeće i očekivane potrebe Poljske, kao i zahtjeve za financijsku pomoć na temelju Uredbe (EU) 2020/672 koje su već podnijele ili ih planiraju podnijeti druge države članice, primjenjujući pritom načela jednakog postupanja, solidarnosti, proporcionalnosti i transparentnosti. Posebno, iznos zajma utvrđen je kako bi se osigurala usklađenost s bonitetnim pravilima koja se primjenjuju na portfelj zajmova kako je navedeno u Uredbi (EU) 2020/672,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Poljska ispunjava uvjete utvrđene u članku 3. Uredbe (EU) 2020/672.

Članak 2.

1. Unija Poljskoj stavlja na raspolaganje zajam u maksimalnom iznosu od 11 236 693 087 EUR. Maksimalno prosječno dospijeće zajma iznosi 15 godina.

2. Razdoblje raspoloživosti financijske pomoći odobrene ovom Odlukom je 18 mjeseci i počinje teći od prvog dana nakon što ova Odluka počne proizvoditi učinke.

3. Financijsku pomoć Unije Komisija Poljskoj stavlja na raspolaganje u najviše deset obroka. Obrok se može isplatiti u jednoj ili nekoliko tranši. Rokovi dospijeća tranši iz prvog obroka mogu biti dulji od maksimalnog prosječnog dospijeća iz stavka 1. U takvim slučajevima, rokovi dospijeća sljedećih tranši utvrđuju se tako da se, nakon isplate svih obroka, poštuje maksimalno prosječno dospijeće iz stavka 1.

4. Prvi obrok isplaćuje se podložno stupanju na snagu sporazuma o zajmu iz članka 8. stavka 2. Uredbe (EU) 2020/672.

5. Poljska plaća troškove financiranja Unije iz članka 4. Uredbe (EU) 2020/672 za svaki obrok uvećane za sve naknade, troškove i izdatke Unije koji nastanu zbog bilo kojeg financiranja povezanog sa zajmom odobrenim na temelju stavka 1. ovog članka.

6. Komisija odlučuje o iznosu i isplati obrokâ, kao i o iznosu tranši.

Članak 3.

Poljska može financirati sljedeće mjere:

(a) smanjenje iznosa doprinosa za socijalno osiguranje, kako je predviđeno člankom 31.zo „Zakona od 2. ožujka 2020. o posebnim rješenjima povezanima sa sprječavanjem, suzbijanjem i iskorjenjivanjem bolesti COVID-19, drugih zaraznih bolesti i njima uzrokovanih kriznih situacija", za dio rashoda koji se odnose na potporu samozaposlenim osobama, svim socijalnim zadrugama (neovisno o broju zaposlenika), a poduzećima koja zapošljavaju do 50 osoba za dio rashoda za zaposlenike koji su bili neprekidno zaposleni;

(b) naknadu za prekid rada za samozaposlene osobe i osobe koje rade na temelju građanskopravnih ugovora, kako je predviđeno člancima 15.zq i 15.zua „Zakona od 2. ožujka 2020. o posebnim rješenjima povezanima sa sprječavanjem, suzbijanjem i iskorjenjivanjem bolesti COVID-19, drugih zaraznih bolesti i njima uzrokovanih kriznih situacija";

(c) subvencije za plaće i doprinose za socijalno osiguranje za poduzeća i drugih subjekata koji rade skraćenim radnim vremenom ili dobrovoljno smanjuju radno vrijeme ili čiji su zaposlenici bili neprekidno zaposleni, kako je predviđeno člancima 15.g, 15.ga, 15.gg, 15.zzb, 15.zze, 15.zze^2 „Zakona od 2. ožujka 2020. o posebnim rješenjima povezanima sa sprječavanjem, suzbijanjem i iskorjenjivanjem bolesti COVID-19, drugih zaraznih bolesti i njima uzrokovanih kriznih situacija";

(d) subvencije za samozaposlene osobe bez zaposlenika, kako je predviđeno člankom 15.zzc „Zakona od 2. ožujka 2020. o posebnim rješenjima povezanima sa sprječavanjem, suzbijanjem i iskorjenjivanjem bolesti COVID-19, drugih zaraznih bolesti i njima uzrokovanih kriznih situacija";

(e) zajmove koji se mogu pretvoriti u subvencije koji se dodjeljuju samozaposlenim osobama, mikropoduzećima i nevladinim organizacijama u iznosu koji je stvarno pretvoren u bespovratna sredstva, kako je predviđeno člancima 15. zzd i 15.zzda „Zakona od 2. ožujka 2020. o posebnim rješenjima povezanima sa sprječavanjem, suzbijanjem i iskorjenjivanjem bolesti COVID-19, drugih zaraznih bolesti i njima uzrokovanih kriznih situacija".

Članak 4.

Poljska do 30. ožujka 2021. i svakih šest mjeseci nakon toga obavješćuje Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda, sve do potpunog izvršenja tih planiranih javnih rashoda.

Članak 5.

Ova je Odluka upućena Republici Poljskoj.

Ova Odluka proizvodi učinke od dana priopćenja adresatu.

Članak 6.

Ova Odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 25. rujna 2020.

Za Vijeće
Predsjednik
M. ROTH